

TÜSİAD YÖNETİM KURULU BAŞKANI

CANSEN BAŞARAN SYMES'İN

" BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ-

TÜSİAD DIŞ POLİTİKA FORUMU

AÇILIŞ KONUŞMASI

5 Mart 2015

İstanbul, Boğaziçi Üniversitesi

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye
Ankara: İran Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

Sayın Rektör Barbarosoğlu, Değerli Konuklar,

TÜSİAD ile Boğaziçi Üniversitesi arasında oluşturulmuş olan Dış Politika Forumu'nun beşinci yılı vesilesiyle düzenlediğimiz toplantıya hoş geldiniz.

TÜSİAD olarak Türkiye'nin iç ve dış gündemini ilgilendiren alanlarda akademik düzeyde faaliyetlerde bulunulması ve görüş üretilmesi için farklı üniversitelerle araştırma forumları oluşturduk. Dış Politika Forumu da, bunlardan birisi olarak başta Türkiye'nin dış politika gündemi, dünyada yaşanan gelişmeleri ele almak amacıyla ilk kez 2002'de faaliyete geçti.

Dış Politika Forumu bir dönem çalışmalarına ara verdikten sonra 2010 yılında Prof. Dr. Hakan Yılmaz Direktörlüğünde yeniden faaliyete geçti. Yeni dönemde farklı bir dinamizm kazanan Forum, uluslararası ilişkiler alanındaki gelişmeleri yakından takip ediyor.

ABD ile ilişkilerimizden transatlantik ittifakın sorunlarına, AB üyelik sürecimizde yaşadığımız sorunlardan Doğu Akdeniz ve Orta Doğu'da yaşanan büyük kargaşaya kadar ülkemizin gündemini yakından ilgilendiren birçok konu Forum'un çalışma alanlarını oluşturuyor. Aynı konularda yetkin bulduğumuz kuruluş ve kişilerle çeşitli şekillerde ilişki içine girerek, işbirliği yapıyoruz.

2008 krizi sonrasında dünya yoğun bir ekonomik ve siyasal değişim içine girdi. Bunun etkilerini hayatın ve uluslararası sistemin her alanında hissediyoruz. Sabit kabul ettiğimiz birçok verinin bu dinamiğe karşı koyamadığını gördük.

Orta Doğu'da demokrasi alanında büyük umutlar yaratan Arap devrimleri maalesef beklentilerden farklı bir yöne evrildi. Devletlerin çökmesi iç savaş ve kaosa yol açarken, şiddetten beslenen dinci radikalizm yükseldi. 1. Dünya Savaşı'ndan bu yana bölgeye yön veren Sykes-Picot düzeninin belirlediği sınırlar fiilen aşıldı.

Kuzey komşumuz Ukrayna'da çıkan kriz Soğuk Savaş sonrasında kurgulanan Avrupa güvenlik sistemini sarstı, yaratılan fiili durum NATO'yu yeniden bir misyon sahibi kıldı. Yeni güvenlik mimarisi arayışlarını başlattı.

Benzer şekilde ABD liderliğindeki liberal dünya düzeni ve bunun ekonomik ve güvenlik parametreleri 2008 krizi sonrasında siyasal ve ekonomik gelişmeleri çerçevesinde geçersiz kaldı.

Dolayısıyla içinde bulunduğumuz bu yeni dönemin bilinmezliklerini anlaşılır kılmak ve geçmiş dönemlerin hatalarından nasıl ders çıkarılabileceğini düşünmek gibi çok önemli bir sorumluluğumuz da var.

Demokrasi ve özgürlüklerin ekonomik kriz ortamında yükselişe geçen popülist otoriterlik ve artan güvenlik kaygılarının belirlediği bir ortamda nasıl korunacağı konusuna da hassasiyetle eğiliyoruz.

TÜSİAD olarak, Türkiye'nin temel önceliğinin Avrupa Birliği üyeliği ve transatlantik dünyanın temsil ettiği demokratik çoğulcu değerler olması gerektiğine inanıyoruz. Bu önceliğin ise bir dış politika tercihinin indirgenemeyecek kadar önemli bir tarihsel tercih olduğu kanısındayız. Bu tercihin bölgesel düzeyde tamamlayıcı politikalarla zenginleşebileceğine inanıyoruz.

Hatta Türkiye'nin bölgesinde etkili bir devlet gibi davranabilmesini sağlayacak temel etkenin bu tercih olacağını, bundan vazgeçmiş bir Türkiye'nin ise bölgesinde etkin bir konumda olamayacağını ve gerilerde kalması gereken birçok sorunla yeniden karşılaşacağını öngörüyoruz.

Dış politika artık yalnızca bakanlıklar ve ilgili devlet kuruluşları tarafından şekillendirilen bir alan olmaktan çıktı. Güvenlik tanımı da yalnızca askeri meselelerin ötesine geçen bir tanıma kavuştu. Bugün tüm dünya açısından ekonomik kalkınma, dünya ile kurulan ticaret ve yatırım ilişkileri, bunların güvenliğe ve iç siyasi düzene sağlayacağı katkılar dış politika tartışmalarının da merkezinde yer alıyor.

Bu bağlamda bugünkü toplantımızın konuşmacısı olan Brookings Enstitüsü TÜSİAD kıdemli araştırmacısı ve Türkiye Projesi Direktörü Prof. Dr. Kemal Kirişçi'nin Türk dış politikası hakkında ufuk açıcı teorik yaklaşımından çok yararlanacağımızı düşünüyorum. Türkiye'nin dış politika alanında en önde gelen otoritelerinden olan Profesör Kirişçi, Brookings Enstitüsü ile ortak yürüttüğümüz Türkiye Projesi'nin de koordinasyonun yürütüyor.

Çalışmalarıyla Türkiye'nin ABD başkentinde doğru anlaşılmasına da büyük katkılar sağlıyor. Kendisinin Türk dış politikasının 2000'li yıllardaki yönelimi hakkında kullandığı tüccar devlet ya da ticaret devleti kavramı, küreselleşme koşullarında stratejik-güvenlik eksenli bir dış politika anlayışından ekonomi odaklı bir dış politikaya yönelimi kavramsallaştırıyor. Ekonomik ilişkilerini geliştiren ülkelerin zorlu siyasal sorunlarını daha kolay çözebildiğini öne sürüyor.

Türkiye açısından 1980'lerden 2010'lara kadar önemli sonuçlar veren bu politikaların izleyen dönemde, özellikle de son dört yılda çeşitli ideolojik yaklaşımlar ve sokağa hitap eden bir dış politika anlayışıyla gerilemesinden duyduğu kaygıyı da sanırım bugün bizimle paylaşacak.

Son olarak üniversite öğrencileriyle de bir aradayken TÜSİAD'ın yeni dönemde gençlere yönelik yaklaşımı hakkında kısa bir bilgi vermek istiyorum. Gençlerin sağduyusuna, bilgisine ve görüşlerine çok önem veriyoruz. Biz aslında gençler için çalışıyoruz, onların dünyasını inşa ediyoruz. Bu doğal olarak büyük bir sorumluluk. Önümüzdeki dönemde gençlerle olan bağımızı oluşturacağımız yeni bir yapıyla kalıcı hale getireceğiz.

Fikirleriyle önde koşan gençlerimizin aramızda olması bizi daha ileriye götürecektir. Öte yandan gençlerin de TÜSİAD'ı ve çalışmalarını tanımalarını önemsiyoruz. Bizlerin savunduğu evrensel ilkelerin birer elçileri olmalarını arzuluyoruz.

Ekonomi ile siyasetin, iç siyasetle dış siyasetin birbirlerini bu kadar yakından etkiledikleri bir dünyada Dış Politika Forumu'nun bize olan katkısının önemi yadsınamaz. Bu alandaki katkıları ve bu işbirliğini mümkün kıldıkları için başta Sayın Rektör Prof. Gülay Barbarosoğlu olmak üzere, Forum Direktörümüz Prof. Hakan Yılmaz ve diğer Üst Kurul üyelerimize ve üniversitenin geçmiş yöneticilerine teşekkürlerimi sunuyorum.

Konuşmamı bitirirken, Dış Politika Forumu'nun bundan sonra da dünyadaki ve bölgemizdeki değişimi değerlendirirken, Türkiye'nin orta ve uzun vadeli stratejik tercihlerine ışık tutacak seçenekler üretilmesine katkıda bulunacak çalışmalar yürüteceğine inanıyorum ve herkese başarılar diliyorum.

Katılımınız ve konukseverliğiniz için çok teşekkür ederim.